

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VI.30.089/2025/6.

A tanács tagjai: Dr. Simonné dr. Gombos Katalin a tanács elnöke

Dr. Tibold Ágnes előadó bíró

Dr. Döme Attila bíró

Dr. Farkas Antónia bíró

Dr. Madarász Anna bíró

A felperes: cég1 (cím1)

A felperes képviselője: Dr. Szűr Balázs ügyvéd (cím2)

Az alperesek: cég2 (cím3) I. rendű

cég3 (cím4) II. rendű

Az alperesek jogi képviselője: Nagykanizsai 1. számú Ügyvédi Iroda (cím5, ügyintéző: dr. Noll László ügyvéd), Noll Ügyvédi Iroda (cím6, ügyintéző: dr. Noll Bálint ügyvéd) az I. rendűért,

Dr. Kaszai Balázs ügyvéd (cím7) a II. rendűért

A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél: az I. rendű alperes

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 11.Gf.40.061/2024/8. számú ítélete

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 32.G.41.966/2022/34-I. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak – a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevételi számlájára – 1.984.000 (egymilliókilencszáznyolcvannégyezer) forint meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az I. rendű alperes mint vállalkozó és a II. rendű alperes mint megrendelő között 2017. július 28-án építési szerelési, vállalkozási (megnevezésű) előszerződés jött létre. Az I. rendű alperes vállalta a szerződésben szereplő lakóépületek energetikai felújítása keretében megvalósuló beruházás elvégzését. Feladatai között szerepelt az egyes lakóépületekhez kapcsolódó GINOP-8.4.1/A-17 kódszámú, „lakóépületek energiahatékonyságának és megújuló energia felhasználásának megnövelését célzó hitel” banki hiteldokumentáció összeállítása is.

[2] Az I. és a II. rendű alperes 2017. július 28-án módosította az előszerződést, ennek 13.7. pontja szerint a szerződő felek megállapodtak abban, hogy amennyiben a megrendelő a saját érdekkörében felmerülő okból el kíván állni, vagy a szerződést felmondja, úgy bánatpénz fizetésére, és azon felül a vállalkozó részére a már teljesített részek vállalási árának megfizetésére köteles.

[3] A felperes mint vállalkozó és a II. rendű alperes mint megrendelő között 2017. október 27-én szintén építési, szerelési, vállalkozási (megnevezésű) előszerződés jött létre. A szerződés 2.1. pontja szerint a felperes elvállalta a lakóépület energetikai felújítása keretében elvégzendő homlokzat alsó- és tetőfödém szigetelés, nyílászáró-csere, elektromos korszerűsítési munkálatok, épületgépészeti rendszerek korszerűsítése és napkollektor rendszer telepítése tárgyú beruházás kivitelezését.

[4] Az I. és a II. rendű alperes 2018. április 12-én a közöttük megkötött megállapodást megszüntette. Ugyanezen a napon a felperes, az I. és a II. rendű alperes megállapodást kötöttek, amelyben rögzítették, hogy a GINOP pályázat alapján elvégzendő energetikai felújítási program kapcsán 57 előszerződést kötöttek. Megállapodtak abban, hogy ezeket felbontják és egymással szemben az előszerződésekből származó semmilyen követelést nem támasztanak. A II. rendű alperes elismerte, hogy az I. rendű alperes a szerződés elkészítésével, szaktanács adásával kapcsolatosan bruttó 19.840.000 forint vállalkozói díjra jogosult. A felperes ezt a tartozást átvállalta, kötelezettséget vállalt az I. rendű alperes által kibocsátott számla alapján a megjelölt összeg kifizetésére, továbbá arra is, hogy a beruházás előkészítése során az I. rendű alperes által beszerzett alumínium állványzatot 10.160.000 forint vételáron megvásárolja. Ennek megfelelően a felperes 2018. április 13-án 30.000.000 forintot megfizetett az I. rendű alperesnek. Ezt követően a felperes látta el a vállalkozói feladatokat.

[5] A felperes ellen 2020. augusztus 26-án felszámolás iránti kérelmet terjesztettek elő. A Fővárosi Törvényszék a 2021. augusztus 31-én közzétett végzésével elrendelte a felperes felszámolását.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[6] A felperes – a felszámolója által előterjesztett, a felülvizsgálati eljárás tárgyát képező – elsődleges keresetében annak megállapítását kérte, hogy a felperes, valamint az I. és II. rendű alperesek között B....n, 2018. április 12-én szóban kötött megállapodás a tartozásátvállalást tartalmazó részében érvénytelen. Jogkövetkezményként az eredeti állapot helyreállítását, ennek keretében az I. rendű alperes 19.840.000 forint megfizetésére kötelezését kérte a felperes javára.

[7] Kereseti kérelmét a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvényt (a továbbiakban: Cstv.) 40. § (1) bekezdés *b*) pontjára alapította, figyelemmel arra, hogy a tartozásátvállalás ingyenes volt. Annak alapján a felperes a II. rendű alperesnek az I. rendű alperes felé fennálló fizetési kötelezettségét teljesítette ellenszolgáltatás nélkül.

[8] Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték. Többek között vitatták a tartozásátvállalás ingyenességét. Előadták, a háromoldalú megállapodás hátterében az állt, hogy a szerződések az első kivitelezővel – az I. rendű alperessel – megszüntetésre kerültek. A tartozásátvállalás ellentételezése maga a szerződéses konstrukció volt, amely az I. rendű alperes kilépését követően a felperessel valósult meg.

Az első- és másodfokú ítélet

[9] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította.

[10] Figyelemmel arra, hogy a felek egyező tényelőadása szerint 2018. április 12-én szóbeli szerződést kötöttek, széleskörű tanúbizonyítást folytatott le. A becsatolt okiratokból és a tanúvallomásokból megállapította, hogy a megállapodás 2018. április 12-én egységesen jött létre, ugyanis a felek célja az volt, hogy egyrészt megszüntessék az I. és II. rendű alperes közötti vállalkozási szerződést, másrészt, hogy az I. rendű alperes pozícióját vállalkozóként a felperes foglalja el, továbbá rendeződjön az I. és II. rendű alperes viszonylatában az I. rendű alperes által addig az időpontig végzett teljesítés.

[11] Az elsőfokú bíróság a tanúvallomásokból megállapította, hogy a tartozásátvállalás a felperes vonatkozásában visszerthes volt, mivel megkapta annak lehetőségét, hogy részt vegyen a II. rendű alperesi lakásszövetkezet 165 épületét érintő energetikai felújításában, a kivitelezést ő végezze el vállalkozóként.

[12] Az elsőfokú bíróság a felperes vagylagosan előterjesztett másodlagos keresetét is megalapozatlannak találta.

[13] A másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és kötelezte az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 19.840.000 forintot.

[14] A jogerős ítélet szerint az elsőfokú bíróság a kereset elbírálásához szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a tényállást túlnyomó részt helyesen állapította meg, azonban a Cstv. 40. § (1) bekezdés *b*) pontjára alapított kereseti kérelmet elutasító döntésével és annak indokaival a másodfokú bíróság nem értett egyet. Kifejtette, a Cstv. 40. § (1) bekezdés *b*) pontjában szabályozott megtámadási ok objektív, a felek jó vagy rosszhiszeműségétől független, kizárólag a szerződések vagy más jognyilatkozatok tárgya, illetve tartalma alapján ítéendő meg. Az elérendő cél az adós – felszámolási vagyonná váló – vagyonából a

felszámolási eljárás előtt akár részben, megfelelő ellenérték nélkül kikerült vagyonrész visszajuttatása a felszámolási vagyonba.

[15] A másodfokú bíróság nem osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy a 2018. április 12-én létrejött háromoldalú megállapodás kizárólag egységesen vizsgálható. A perben a felek egyező tényelődása folytán nem volt vitatott, hogy 2018. április 12-én háromoldalú szóbeli megállapodás jött létre az I. rendű alperes érdemi ellenkérelméhez A/3. szám alatt csatolt, a felek által alá nem írt, „Megállapodás” megnevezésű irat szerinti tartalommal. Ebben lényegében három eltérő jogügyletet rögzítettek: az I. és II. rendű alperes szerződéseinek felbontását, a háromoldalú tartozásátvállalást, valamint a felperes és az I. rendű alperes közötti adásvételt. Annak tényéből, hogy a megállapodásra azonos időpontban, részben azonos felek között került sor, nem következik, hogy a három különálló megállapodás egyetlen szerződést takarna. A másodfokú bíróság ezért a másik két megállapodástól függetlenül, önállóan vizsgálta a felperes által a perben sérelmezett tartozásátvállalást.

[16] Szemben az elsőfokú bíróság megállapításával, a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy egy kivitelezésben történő részvétel lehetősége – amelyet a felperes már 2017. október 27-én „megkapott” – nem tekinthető a 2018. április 12-ei, 19.840.000 forint összegű tartozásátvállalás ellentétének. A hitelszerzéssel kapcsolatos I. rendű alperes által teljesített intézkedések a II. rendű alperes érdekében álltak, azok csak az első (az I. rendű alperessel kötött) vállalkozási szerződésben képezték a vállalkozó feladatainak egy részét. A tartozásátvállalás alapján a nem vitás peradatok szerint a felperes ténylegesen a II. rendű alperes I. rendű alperes felé fennálló fizetési kötelezettségét teljesítette, a II. rendű alperest terhelő tartozás átvállalására ellentételezés nélkül került sor.

[17] A nem vitás peradatok és a felek egyező perbeli nyilatkozatai szerint az A/3. alatt írásban csatolt dokumentumok tartalmának megfelelően jöttek létre a szerződések. Ezek a dokumentumok azonban nem tartalmazzak utalást az elsőfokú bíróság által ellenszolgáltatásnak tekintett lehetőségre. A másodfokú bíróság egyetértett a felperessel abban a kérdésben is, hogy a Ptk. 6:1. §-a és 6:58. §-a alapján az üzleti lehetőség akkor tekinthető a polgári jog szerinti ellenszolgáltatásnak, ha az ténylegesen kötelmet valósít meg, vagyis a szerződő felet kötelezi valamilyen cselekvésre. A megállapodás azonban nem tartalmaz semmiféle, a II. rendű alperest terhelő kötelezettségvállalást. A korábban elnyert üzleti lehetőséget ezért a Ptk. 6:1. §-ába, 6:58. §-ába és 6:61. §-ába ütköző módon tekintette az elsőfokú bíróság a tartozásátvállalás ellenszolgáltatásának.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[18] Az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Állította, hogy a jogerős ítélet sérti a Ptk. 6:1. §-át, 6:58. §-át, 6:59. §-át, 6:61. §-át, a Cstv. 40. § (1) bekezdés *b)* pontját, a Pp. 279. § (1) bekezdését és 369. § (3) bekezdését.

[19] Az I. rendű alperes rámutatott, a Pp. 369. (3) bekezdés *a)* pontja értelmében a másodfokú eljárásban a mérlegelési szabadság korlátozott. A másodfokú bíróság a bizonyítás eredményét csak akkor mérlegelheti felül, ha az okszerűtlen. A másodfokú bíróság nem minősítette okszerűtlennek az az elsőfokú bíróság által foganatosított bizonyítás eredményét, nem mondta ki a Pp. 279. § (1) bekezdésének az elsőfokú bíróság általi megsértését, így nem volt törvényes lehetősége arra, hogy a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetést vonjon le, a megállapított tényeket másként minősítse (BH2024. 64.).

[20] A másodfokú bíróság a Pp. 279. § (1) bekezdésének megsértésével, iratellenesen és okszerűtlen mérlegelés alapján állapította meg, hogy a perbeli megállapodás nem egységesen jött létre, és nem az volt a felek közös célja, hogy egyrészt megszüntessék az I. és II. rendű alperes közötti vállalkozási szerződést, másrészt, hogy a II. rendű alperes pozícióját vállalkozóként a felperes foglalja el, egyidejűleg rendeződjön az I. és II. rendű alperes viszonylatában az addig az időpontig végzett teljesítés.

[21] A jogerős ítéletben kifejtett azon álláspont, hogy a vállalkozás teljesítésében megvalósuló üzleti lehetőséget nem tekintette ellenszolgáltatásnak, sérti a felek tartalomalakító szabadságát.

[22] A Ptk. 6:1. § (3) bekezdése és 6:59. § (2) bekezdése kimondja, hogy a törvénynek a felek jogaira és kötelezettségeire vonatkozó szabályaitól a felek egyező akarattal eltérhetnek, ha e törvény az eltérést nem tiltja. A Kúria Pfv.20.699/2023/12. számú precedensképes határozatában kifejtette, hogy a felek szabadon állapíthatják meg a szerződés tartalmát. A szerződő felek ezért szabadon határozhatják meg azt, hogy mit tekintenek ellenértéknek. A bíróságnak nincs lehetősége arra, hogy ettől eltérjen. A másodfokú bíróság okszerűtlenül és iratellenesen állapította meg, hogy a felperes már a 2017. október 27-i szerződés alapján már megkapta a kivitelezés lehetőségét, ugyanis az előszerződés a felperest még nem jogosította fel arra, hogy a munkát elvégezze, és ugyanekkor még az I. rendű alperesnek is érvényes előszerződése volt ugyanannak a munkának az elvégzésére a 2017. július 28-i előszerződés módosítás alapján.

[23] A fentiekből következik, hogy a felek között létrejött háromoldalú megállapodás, amint azt az elsőfokú bíróság ítéletében helyesen állapította meg, a felperes vonatkozásában visszterhes volt. Jogszabály tiltó rendelkezésének hiányában a feleknek az ilyen tartalmú megállapodását a törvény nem tiltotta. A szerződéses nyilatkozatot, így valamely szerződéses rendelkezést is, a szerződés egészével összhangban kell értelmezni. Ennek során nem lehet elvonatkoztatni a szerződéssel elérni kívánt céltól és a szerződéses szolgáltatások rendeltetésétől.

[24] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[25] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem korlátai között vizsgálta, és azt a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem találta jogszabálysértőnek.

[26] Az I. rendű alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a másodfokú bíróság eljárási szabálysértést követett el azáltal, hogy a felülbírálati jogkörét túllépve, anélkül mérlegelte felül az elsőfokú eljárásban lefolytatott bizonyítás eredményét, hogy az elsőfokú bíróság által végzett bizonyításértékelési tevékenység okszerűtlenségét megállapította volna.

[27] A bizonyítás eredményének mérlegelését és a tényállás megállapítását – eljárási jogszabályi rendelkezésként – a Pp. 279. § (1) bekezdése szabályozza. Amint arra a Kúria már a Pfv.20.685/2024/5. számú határozatában is rámutatott, egy magatartás megtörténtének (jelen ügyben egy szerződés megkötésének) tényként való megállapítása, valamint annak anyagi jogon alapuló értékelése a jogvita elbírálásának egymástól elkülönülő lépései: a bíróság a bizonyítékok értékelése alapján először megállapítja a per eldöntéséhez szükséges, a perben

jelentős tényeket [Pp. 276. § (1) bekezdés, 279. § (1) bekezdés], majd az így megállapított tényekre az anyagi jogot alkalmazva dönt a per érdemében [Pp. 340. § b) pont].

[28] Bár a jogerős ítélet valóban azt tartalmazza, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást „túlnyomó részt” helyesen állapította meg, azonban a másodfokú bíróság jogi indokolásának egészéből nyilvánvaló, hogy a másodfokú bíróság sem kifejezetten, sem az érvelése körében nem módosította és nem egészítette ki az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást. A döntését az elsőfokú ítéletben megállapított tényekre alapította, azokat helytállónak, irányadónak fogadta el. Ez abból is egyértelműen kitűnik, hogy a másodfokú bíróság kifejezetten rögzítette, a perben a felek egyező tényelődása folytán nem volt vitatott, hogy mikor, kik, milyen tartalommal kötötték meg a perbeli megállapodást {jogerős ítélet [34] bekezdés}, valamint a megváltoztató ítéletét „az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként rendelkezésre álló adatok alapján” hozta meg {jogerős ítélet [37] bekezdés}. Az abban való állásfoglalás, hogy a több jogügyletet magában foglaló perbeli megállapodás nem vitatott tartalma egységesen, vagy az egyes felek között létrejött különálló szerződésenként bírálható-e el, illetve, hogy a tartozásátvállalás a megállapított tények alapján ingyenesnek vagy visszterhesnek minősül-e, nem a bizonyítékok (felül)mérlegelése körébe tartozik, hanem a jogvita alapján képező anyagi jogi rendelkezések alkalmazásával hozott jogi következtetés.

[29] A jogerős ítélet a fentiek alapján nem ellentétes a Kúria felülvizsgálati kérelemben hivatkozott Gfv.VI.30.254/2023/6. (BH2024. 64.) számú határozatával sem. E döntés alapját ugyanis egy olyan jogerős ítélet képezte, amelyben a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást – annak releváns része tekintetében – valóban módosította. Erre tekintettel fejtette ki a Kúria, hogy a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény szabályozásához képest a Pp. megváltozott rendelkezései alapján a másodfokú eljárásban a szűk értelemben vett felülmérlegelésre (azaz jogszabálysértés megállapítása nélkül a mérlegelés megváltoztatására) nincs lehetőség, a törvény csak az okszerűtlen mérlegelés felülbírálatát engedi meg. A Kúria azonban e határozatában is kitért arra, hogy az anyagi jogi mérlegelési jogkör gyakorlása tekintetében viszont a másodfokú bíróságot feljogosítja a törvény felülmérlegelésre {BH2024. 64. [56] bekezdés}.

[30] A Kúria a jogerős ítéletet a felhívott anyagi jogi rendelkezések tekintetében sem találta jogszabálysértőnek. A kereset jogalapjaként megjelölt Cstv. 40. § (1) bekezdés b) pontja alapján annak volt perdöntő jelentősége, hogy a felperes által átvállalt tartozás ingyenesnek vagy visszterhesnek minősült-e. A Kúria megítélése szerint az e kérdésben való döntés során annak, hogy az egyidejűleg megkötött három megállapodást (az I. és II. rendű alperes szerződéseinek felbontása, a tartozásátvállalás, valamint a felperes és az I. rendű alperes közötti adásvétel) önállóan, vagy egységesen bírálta-e el a másodfokú bíróság, azért nincs valós relevanciája, mert ahogyan azt a jogerős ítélet helytállónak rögzítette, maga a megállapodás egyik részében sem tartalmazott utalást az elsőfokú bíróság által ellenszolgáltatásnak tekintett, a lakásszövetkezeti épületek energetikai korszerűsítésének megvalósításában rejlő üzleti lehetőség elnyerésére.

[31] A másodfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy a Ptk. 6:1. §-a és 6:58. §-a alapján egy üzleti lehetőség odaítélése akkor tekinthető a polgári jog szerint ellenszolgáltatásnak, ha az ténylegesen kötelmet, szerződést valósít meg, vagyis a szerződő felet kötelezi valamilyen szolgáltatásra.

[32] A Ptk. 6:1. § (2) bekezdése értelmében a kötelem valamely dolog adására, tevékenységre, tevékenységtől való tartózkodásra vagy más magatartásra irányulhat. A Ptk. 6:58. §-a szerint pedig a szerződésből kötelezettség keletkezik a szolgáltatás teljesítésére és jogosultság a szolgáltatás követelésére. Visszterhes szerződés esetén a felek kölcsönös szolgáltatási kötelezettséggel tartoznak egymás irányában. A visszterhesség fogalmilag azt

jelenti, hogy a szerződő felek a szolgáltatás teljesítésére valamely ellenszolgáltatás fejében vállalnak kötelezettséget. Bár az ellenszolgáltatás fogalma nem szűkíthető le kizárólag a pénzbeli ellenszolgáltatásokra, azaz az ellenszolgáltatás nem szükségszerűen valamely pénzösszeg kifizetését jelenti, azonban a szinallagma szükségszerűen a szerződésben részes felek mindegyike tekintetében jogilag kötelező olyan kötelezettségek létrejöttét vonja maga után, amelyek teljesítésének jogilag megengedettnek, kikényszeríthetőnek, peresíthetőnek kell lennie. Az a szerződés, amelynek értelmében az egyik fél – a fenti tartalmi elemeknek meg nem felelően – jogilag nem köteles semmiféle ellenszolgáltatást nyújtani annak fejében, aminek a teljesítésére a vele szerződő fél kötelezi magát, nem tartozik a visszterhes szerződés fogalmába.

[33] Az I. rendű alperes maga sem állította, hogy a II. rendű alperes a tartozásátvállalás ellenértékéért, ellentételezéseként bármely kötelezettséget vállalt volna a felperessel szemben a megvalósítandó kivitelezésével kapcsolatban, illetve a felperesnek követelése keletkezett volna a II. rendű alperessel szemben a perbeli megállapodásból fakadóan. A felülvizsgálati kérelmében az I. rendű alperes is úgy fogalmazott, hogy a II. rendű alperest terhelte az I. rendű alperes által már teljesített szolgáltatás kifizetése. Azt alátámasztó bizonyítékra, tanúvallomásra az I. rendű alperes a felülvizsgálati kérelmében sem hivatkozott, hogy a tartozásátvállalás fejében bízta meg a II. rendű alperes a felperest a munkával.

[34] A Ptk. 6:59. §-ában megfogalmazott szerződési szabadság, az, hogy a törvény tiltó rendelkezése hiányában a szerződő felek a szerződéseknek a felek jogaira és kötelezettségeire vonatkozó szabályaitól egyező akarattal eltérhetnek, nem jelenti azt, hogy a felek a szerződésben azt is szabadon állapíthatnák meg, hogy mi tartozik a szolgáltatás, az ellenérték, a visszterhesség fogalmi körébe. A szerződési szabadság a jog adta keretek között gyakorolható, a felek jogait és kötelezettségeit illetően csak a diszpozitív rendelkezésektől való eltérés lehetőségét teremti meg.

[35] Mindezt a jogerős ítélet jogkérdésben nem tér el a Kúria Pfv.20.699/2023/12. számú precedensértékű határozatától. A Kúria e határozatában – az előző pontban írtakkal egyezően, a felek jogaira és kötelezettségeire vonatkozó rendelkezések körében – mutatott rá arra, hogy a felek az előszerződésben a Ptk. 6:73. §-ában rögzített kötelező tartalmi elemeken felül egyéb rendelkezéseket is tehetnek, így megállapodhatnak abban is, hogy mit tekintenek szerződésszegésnek, ehhez milyen jogkövetkezmények kapcsolódnak, a Ptk. szerződésszegésre vonatkozó diszpozitív szabályaitól egyező akarattal eltérhetnek. Ezzel ellentétes megállapítást a jogerős ítélet nem tartalmaz.

[36] A felülvizsgálati kérelemben foglaltakra tekintettel a Kúria utal arra, hogy elvileg ugyan nem zárható ki, hogy speciális körülmények mellett egy üzleti lehetőség elnyerése/odaítélése szolgáltatásnak minősüljön, így adott esetben akár valamely szolgáltatás ellenértékét képezze, de jelen ügyben – a már korábban írtak szerint – a rendelkezésre álló adatok ilyen kifejezett megállapodást nem támasztották alá. A másodfokú bíróság helytálló megállapítása szerint továbbá a felperes által elvégzendő kivitelezési munkák tekintetében már a perbeli megállapodást megelőzően a felperes és a II. rendű alperes között a végleges szerződés létrehozására kötelmi igényt keletkeztető előszerződés jött létre. Nem tévedett ezért a másodfokú bíróság, amikor úgy foglalt állást, hogy a kivitelezés lehetősége azért sem tekinthető a tartozásátvállalás ellenértékének, mert a felperes azt már a tartozás átvállalása előtt „megkapta”.

[37] A másodfokú bíróság ezért éppen a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontjában írtak szerint a felülbírálati jogkörében eljárva jogosult volt arra, hogy az elsőfokú ítélet anyagi jogi felülbírálata körében a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetést vonjon le, illetve a megállapított tényeket másként minősítse.

[38] A Kúria a kifejtettekre tekintettel a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[39] A felülvizsgálati kérelem nem vezetett eredményre. A felülvizsgálati eljárás során az I. rendű alperes az eljárási illetékre kiterjedő részleges személyes költségfeljegyzési jog kedvezményben részesült, ezért mentesült a felülvizsgálati eljárási illeték előlegezése alól. Pervesztességére figyelemmel a Kúria a Pp. 83. § (1) bekezdése és 102. § (1) bekezdése alapján kötelezte az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (1) bekezdése és 50. § (1) bekezdés *a*) pontja alapján számított illeték megfizetésére. A polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján tájékoztatja az I. rendű alperest, hogy az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 1003200001070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetnie, megfizetése során közleményként fel kell tüntetnie a Kúria megnevezését, a Kúria e határozatának ügyszámát és a fizetésre kötelezésre kötelezett adóazonosító számát. A Kúria a 3. § (4) bekezdése alapján figyelmezteti az I. rendű alperest, ha az illetéket annak esedékességekor nem fizeti meg, az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései szerinti késedelmi pótlékot kell fizetnie.

[41] Az ítélet ellen a felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

[42] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdés a) pontja alapján – kérelemre – tárgyaláson bírálta el.

Alkalmazott jogszabályok és joggyakorlat

[40] 1991. évi XLIX. törvény 40. § (1) bekezdés *b*) pont

[41] 2016. évi CXXX. törvény 279. § (1) bekezdés, 369. § (3) bekezdés *c*) pont

A döntés elvi tartalma

[42] A bíróság a bizonyítékok értékelése alapján a per eldöntéséhez szükséges, a perben jelentős tényeket állapítja meg, majd az így megállapított tényekre az anyagi jogot alkalmazva dönt a per érdemében. Ha a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetést von le, a megállapított tényeket másként minősíti, e tevékenysége nem a „bizonyítékok felülmérlegelése”, hanem az elsőfokú ítélet anyagi jogi felülbírálta.

[43] A szinallagma szükségszerűen a szerződésben részes felek mindegyike tekintetében jogilag kötelező olyan kötelezettségek létrejöttét vonja maga után, amelyek teljesítésének jogilag megengedettnek, kikényszeríthetőnek, peresíthetőnek kell lennie. Az a szerződés, amelynek értelmében az egyik fél jogilag nem köteles semmiféle ellenszolgáltatást nyújtani annak fejében, aminek a teljesítésére a vele szerződő fél kötelezi magát, nem tartozik a visszterhes szerződés fogalmába.

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Tibold Ágnes s.k. előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró, Dr. Farkas Antónia s.k. bíró, Dr. Madarász Anna s.k. bíró

hitelélül:

A kiadmány

S.K.

bírósági ügyintéző